

Tien vragen over het nieuwe

Op 1 juli 2010 gaat nieuw AM-beleid in. Dat beleid heeft ook gevolgen voor de bloembollen-sector. KAVB en Anthos hebben de afgelopen maanden veel tijd besteed aan dit onderwerp. Het AM-beleid riep de nodige vragen op, die in dit artikel van een antwoord worden voorzien.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: René Faas

1 **Waarom is het AM-beleid aangepast en welke rol speelden de organisaties hierbij?**

De huidige Europese AM-richtlijn stamt uit 1968. Deze werd ingevoerd om de besmetting met aardappelmoeheid binnen de EU te laten afnemen. In 2003 werd door de Europese Unie vastgesteld dat dit onvoldoende tot stand was gekomen. Op basis van die vaststelling werd in Brussel besloten om tot een aanscherping te komen voor de aardappelteelt, omdat AM puur een aardappelziekte is. Omdat een deel van de totale oppervlakte bloembollen in rotatie met aardappel wordt geteeld, krijgt de bloembollensector ook met dit nieuwe beleid te maken. De nieuwe richtlijn gaat in op 1 juli 2010. De organisaties KAVB en Anthos zijn regelmatig bij de totstandkoming van de nieuwe richtlijn betrokken geweest. Daarover is meer te lezen in BloembollenVisie 184 pagina 68 en 69. De inzet van beide organisaties is om te komen tot een werkbaar en betaalbaar systeem dat gebruik maakt van de versoepeling binnen de EU, maar ook voldoet aan de eisen van derde landen.

2 **Wat is er sinds januari 2010 gebeurd aan voorlichting?**

Rond de jaarwisseling werd meer duidelijk over de kaders waarbinnen de nieuwe richtlijn zou gaan werken. Daarover is meermalen gesproken tussen PD, BKD, KAVB en Anthos. Om telers goed te informeren over de op handen zijnde veranderingen zijn door KAVB, PD en BKD diverse voorlichtingsavonden belegd. Tevens is door de KAVB een AM-commissie ingesteld, die samen met BKD en

Voor tulpen die volgend jaar gerooid worden moet bij het planten in dit najaar al duidelijk zijn of de op de Europese Unie

PD een groot aantal vragen die tijdens de voorlichtingsavonden werden gesteld door kwekers hebben besproken en daarmee ook gezocht naar praktische oplossingen en invulling van de geconstateerde problemen.

‘KAVB en Anthos willen ondernemers wel wijzen op het belang van AM-vrije teelt en goed spoelen’

3 **Hoe zit het met tracking en tracing en een hygiëneprotocol?**

Om inzicht te krijgen in de teelt en de verhandeling van partijen bloembollen, is door KAVB, Anthos en BKD gewerkt aan twee zaken. Het eerste is een hygiëneprotocol voor teelt en handel. Voor de teler betekent dit dat hij alles in het werk stelt om bij elke handeling die hij uitvoert bij het teeltproces de kans op grondtransport waarin AM kan zitten tot een absoluut minimum beperkt. Rijdt hij bijvoorbeeld met de veldspuit van een besmet perceel (of

een perceel met een onbekende status) naar een AM-vrij perceel, dan is het zaak om de trekkerbanden schoon te spuiten. Ook tijdens de verwerking in en om de schuur geldt dit hygiëneprotocol. Voor de handel wordt eveneens zo'n protocol uitgewerkt. De BKD zal vanaf 1 juli 2010 bedrijven gaan controleren op de traceerbaarheid van partijen bloembollen. Zeker op bedrijven waar zowel partijen van AM-vrije grond als van niet-AM-vrije grond worden verwerkt, moet aantoonbaar zijn dat die volledig gescheiden worden geteeld en verwerkt. Hygiëneprotocol en tracking & tracing kunnen niet zonder elkaar. Over de uitvoering van de controle door de BKD op tracking en tracing volgt binnenkort nog een artikel in dit blad.

4 **Met wie hebben KAVB en Anthos de afgelopen tijd zoal overlegd?**

Er is overleg geweest met de in- en verkoopbureaus, omdat zij ook veel vragen kregen. Die kwamen met name vanuit de contractteelt. Voor de huurder (contractgever) en de verhuurder (contractnemer) verandert er het nodige per 1 juli 2010. Ook in deze situatie is het goed dat het hygiëneprotocol er komt. Op initiatief van Anthos is samen met de ivb's een uniforme AM-clausule ontwikkeld voor op het

e AM-beleid

erengst bestemd is voor derde landen of landen binnen

koopbriefje. Er is ook gesproken met PD, BKD en LNV. Dit om te komen tot een praktisch uitvoerbaar beleid.

5 Wat zijn de gevolgen van de invoering van het nieuwe beleid?

Dat hangt, bij verhandeling, sterk af van de uiteindelijke bestemming van de bloembollen. Als die zijn bestemd voor de eigen broeierij of voor de verkoop binnen de Europese Unie, dan geldt geen verplichting om op AM-vrije gronden te telen. Wel dienen de zeven hoofdgewassen adequaat grondvrij te worden gemaakt voor verhandeling. Op zich betekent dit voor deze categorie bloembollen een versoepeling. Kanttekening is wel dat bloembollen van dergelijke percelen echt niet alsnog naar derde landen kunnen. Belangrijke derde landen, zoals de VS en Japan, houden vast aan de huidige eisen op het gebied van AM. Dit betekent dat die partijen die bestemd zijn voor een aantal derde landen gegarandeerd zijn geteeld op AM-vrije percelen en dat ze op het moment van export vrij zijn van grond. Een groot aantal handelsbedrijven maakte eind 2009 via een ingezonden brief in BloembollenVisie al duidelijk alleen bollen te willen kopen van bedrijven die uitsluitend op AM-vrije grond telen.

6 Hoe hard zijn die eisen van derde landen op het gebied van AM?

Een aantal landen heeft de huidige eisen al heel lang (VS, Japan) en op basis van de informatie van LNV en PD is niet te verwachten dat daar snel sprake zal zijn van versoepeling. Voor die landen is de AM-garantie waaraan moet worden voldaan een optelsom van twee zekerheden: teelt op AM-vrije grond en partijen die bij export vrij zijn van grond. Er zijn echter ook derde landen die minder streng zijn. De PD voert op dit moment een analyse uit van de eisen van alle derde landen op het punt van AM. Op basis van de uitkomsten daarvan kan indien gewenst op diplomatiek niveau verder worden gediscussieerd.

7 Hoe zit het met de beschikbaarheid van gronden die bruikbaar zijn voor de bloembollenteelt?

Dat is een punt van zorg voor de gehele sector. Immers, er moet voldoende grond beschikbaar blijven voor de productie van bloembollen. De nieuwe AM-richtlijn heeft gevolgen voor bijvoorbeeld de omvang van de monsters en intensiteit van de monstername. (Zie hiervoor het artikel in de vorige editie van BloembollenVisie). De beschikbaarheid van met name percelen waarop bloembollen in rotatie met aardappelen worden geteeld zal door de richtlijn naar alle waarschijnlijk afnemen, al is niet duidelijk hoe groot dat effect is.

8 Start de sector onderzoek op naar de effectiviteit van spoelen?

Met name vanuit de KAVB is de vraag gesteld of er mogelijkheden zijn om gespoelde bollen als AM-vrij te kunnen exporteren naar derde landen, dus zonder teelt op een AM-vrij perceel. Met andere woorden: kan Nederland richting veeleisende derde landen voldoende garanties bieden als de bollen goed zijn gespoeld. De PD heeft toegezegd om aan een dergelijk onderzoek te willen meewerken. Op initiatief van de KAVB wordt binnenkort een onderzoek uitgevoerd, waarbij lelies en tulpen op met aardappelmoeheid besmette grond worden geplant, en na de oogst worden gespoeld en beoordeeld op de aanwezigheid van het aardappelcystenaaltje. Het onderzoek loopt tot en met eind 2011. Vervolgens zal eerst in onderling overleg in Nederland bepaald moeten worden of op basis van de resultaten al dan niet een strategie kan worden ontwikkeld om derde landen erop aan te spreken de eis van

teelt op AM-vrije percelen te laten vallen. Als uit het onderzoek naar voren komt dat de gespoelde bollen inderdaad AM-vrij zijn en voldoende garanties kunnen bieden, dan is de KAVB voorstander van het aangaan van gesprekken met veeleisende derde landen. Anthos wijst erop dat hier niet alleen gekeken zal worden naar de in te brengen feitelijke argumentatie, maar in hoofdzaak naar de politieke haalbaarheid. Vanuit dat oogpunt moet de bloembollensector realistisch zijn en geen hoge verwachtingen hebben dat derde landen snel hun AM-eisen zullen versoepelen. KAVB en Anthos willen ondernemers wel wijzen op het belang van AM-vrije teelt en van goed spoelen. De ervaring is dat het regelmatig voorkomt dat partijen bollen die bestemd zijn voor derde landen afgekeurd worden vanwege de aanwezigheid van grond. Met de nieuwe richtlijn in zicht is zodanig spoelen dat bloembollen echt grondvrij zijn nog belangrijker dan in het verleden.

9 Hoe ziet de strategie er voor de nabije toekomst uit?

KAVB en Anthos blijven met elkaar en met BKD, PD en LNV in gesprek over AM en tracking en tracing. Per 1 juli 2010 start de BKD met een beoordeling op bedrijven van een systeem van tracking en tracing. Bij de export werken Anthos en LNV aan invoering van CLIENT Export. Voor het goed functioneren van dit systeem spelen ook de gegevens over aardappelmoeheid die bij een partij horen een wezenlijke rol. Einddoel is dat van een partij bloembollen die bestemd is voor export naar een derde land bij moment van binnenkomst op een exportbedrijf de status op fyto-sanitair gebied bekend is. Zo ver is het echter nog niet: eerst moeten de consequenties van de introductie van CLIENT Export voor de productiebedrijven goed in beeld worden gebracht.

10 Zijn alle vragen op 1 juli 2010 beantwoord?

Nee, er zal zeker nog een aantal losse eindjes overblijven. Beide organisaties zullen hun leden zo snel mogelijk hierover informeren. Daarnaast kunnen ondernemers zelf via websites van PD en BKD ook op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen.

Dit artikel kwam tot stand in samenwerking met Prisca Kleijn (KAVB) en Hendrik Jan Kloosterboer (Anthos).

Resumé

Invoering van de nieuwe AM-richtlijn roept in de praktijk veel vragen op. Dit betreft teelt en export. Een aantal van die vragen komt hier aan de orde en is door KAVB en Anthos van een antwoord voorzien.